Total No. of Printed Pages—20

1 SEM FYUGP MIN(FIN/MKT/HRM/BNI)1

2025

(November)

COMMERCE

(Minor)

Full Marks : 60 (80 for 2023 Batch)

Time : 2 hours (3 hours for 2023 Batch)

The figures in the margin indicate full marks for the questions

Paper : MINFIN1

(Financial Management)

1. *(a)* সঁচা নে মিছা লিখা : 1×4=4

Write True or False :

(i) লাভ সৰ্বাধিক কৰা আৰু সম্পদ সৰ্বাধিক কৰাটো মূলতঃ একেই কথা।

Profit maximization and wealth maximization are essentially the same thing.

(ii) কাৰ্যকৰী মূলধন ব্যৱস্থাপনাত, ধনৰ সময় মূল্যৰ কোনো প্ৰাসংগিকতা নাই।

In working capital management, time value of money has no relevance.

(iii) সুতৰ ব্যয়ৰ বাবে বিত্তীয় লিভাৰেজৰ সৃষ্টি হয়।
Financial leverage arises because of interest cost.

(iv) লভ্যাংশৰ স্থিৰতাই অংশপত্ৰ বজাৰ মূল্যত কোনো প্ৰভাৱ পেলাব নোৱাৰে।
Stability of dividend does not affect the market price of the share.

(b) খালী ঠাই পূৰ কৰা : 1×4=4

Fill in the blanks :

(i) বিত্তীয় সিদ্ধান্তসমূহৰ ভিতৰত আছে বিনিয়োগ, বিত্তীয় সাহায্য আৰু _____ সিদ্ধান্তসমূহ।
Financial decisions involve investment, financing and _____ decisions.

(ii) বৰ্তমান দায়বদ্ধতা হ'ল সেই দায়বদ্ধতা যিবোৰ সাধাৰণতে _____ পালন হয়।
Current liabilities are those obligations which are generally to be discharged in _____.

(iii) _____ হৈছে প্ৰতিষ্ঠানটোৱে নিয়োগ কৰা পুঁজিৰ প্ৰতিটো উৎসৰ গড় ব্যয়।
_____ is an average of costs of each source of funds employed by the firm.

(iv) _____ লভ্যাংশৰ ফলত কোম্পানীৰ নগদ ধনৰ স্থিতিত কোনো প্ৰভাৱ নপৰে।
_____ dividend does not affect liquidity position of the company.

2. চমু টোকা লিখা (যি কোনো দুটা) : 4×2=8

Write short notes on (any *two*) :

(a) সম্পদ সৰ্বাধিক
Wealth maximization

(b) বৈকল্পিক মূলধনৰ গঠন
Optimal capital structure

(c) কাৰ্যকৰী মূলধনৰ পৰ্যাপ্ততা
Adequacy of working capital

3. *(a)* "আধুনিক ব্যৱসায়ত বিত্তীয় ব্যৱস্থাপনাৰ গুৰুত্ব যথেষ্ট পৰিমাণে বৃদ্ধি পাইছে।" ব্যাখ্যা কৰা। 10
"The importance of financial mangement has increased to a great extent in modern business." Explain.

অথবা / Or

(b) বিত্তীয় কাৰ্য কি? ইয়াৰ পৰিসৰসমূহ কি কি? 3+7=10
What is finance function? What are its scopes?

4. *(a)* তলত দিয়াসমূহৰ পাৰ্থক্য লিখা : 5+5=10
Distinguish between the following :

(i) গ্ৰছ কাৰ্যকৰী মূলধন আৰু নেট কাৰ্যকৰী মূলধন
Gross working capital and Net working capital

(ii) চিৰস্থায়ী কাৰ্যকৰী মূলধন আৰু ক্ষন্তেকীয়া কাৰ্যকৰী মূলধন
Permanent working capital and Temporary working capital

অথবা / *Or*

(b) তুমি এটা লিমিটেড কোম্পানীৰ পৰিচালক পৰিষদৰ বাবে 5200 একক উৎপাদনৰ কাৰ্যকলাপৰ এটা স্তৰৰ বিত্তীয় যোগানৰ বাবে প্ৰয়োজনীয় কাৰ্যকৰী মূলধনৰ এটা বিবৃতি প্ৰস্তুত কৰিব লাগিব :

You are required to prepare for the Board of Directors of a Ltd. Co. a statement of working capital needed to finance a level of activity of 5200 units of output. You are given the following information :

(I)

ব্যয়ৰ উপাদানসমূহ *Elements of Cost*	*প্ৰতি একক* (ট *Amount* (per uni (₹)
কেঁচা সামগ্ৰী Raw materials	8
প্ৰত্যক্ষ শ্ৰম Direct labour	2
অভাৰহেড Overhead	6
মুঠ ব্যয় Total cost	16
লাভ Profit	4
বিক্ৰী দৰ Selling price	20

(II) (1) গড়ে 1 মাহত কেঁচা সামগ্ৰী মজুত থাকে।

Raw materials are in stock on average 1 month.

(2) সামগ্ৰীবোৰ মাহত গড়ে ½ প্ৰক্ৰিয়াত আছে।

Materials are in process on average ½ a month.

(3) সামৰণী মজুত সামগ্ৰীবোৰ গড়ে 6 সপ্তাহৰ ষ্টকত থাকে।

Finished goods are in stock on average 6 weeks.

(4) ঋণদাতাসকলে অনুমতি দিয়া ঋণ 1 মাহৰ।

Credit allowed by creditors is 1 month.

(5) ঋণদাতাসকলক 2 মাহৰ বাবে ঋণৰ অনুমতি দিয়া হৈছে।

Credit allowed to debtors is 2 months.

(6) মজুৰী প্ৰদানৰ সময় 1½ সপ্তাহ।

Lag in payment of wages is 1½ weeks.

(7) নগদ হাতে জমা আৰু বেংক জমা 7,300 টকা আশা কৰা হয়।

Cash in hand and at bank is expected to be ₹ 7,300.

তোমাৰ জ্ঞাতাৰ্থে উল্লেখ কৰা হৈছে যে উৎপাদন গোটেই বছৰমুৰি সমানে চলি থাকে আৰু সেই অনুপাতে মজুৰী আৰু অভাৰহেড উৎপন্ন হয়।

You are informed that production is carried on evenly during the year and wages and overheads accrue similarly.

5. *(a)* বিনিয়োগৰ সিদ্ধান্ত ল'বৰ বাবে তুমি কি কি উপাদান বিবেচনা কৰিবা? বিনিয়োগৰ সিদ্ধান্তৰ বাবে প্ৰয়োগ কৰা মূল কৌশলসমূহ ব্যাখ্যা কৰা। 4+8=12

What factors would you consider for taking investment decision? Explain major techniques that can be employed for taking investment decisions.

অথবা / Or

(b) *A* লিমিটেড কোম্পানীৰ সমাংশ অংশপত্ৰ মূলধন 50,00,000 টকা, 50000 সমাংশ অংশপত্ৰৰ প্ৰতিটো 100 টকা মূল্যৰ। কোম্পানীৰ প্ৰসাৰ আৰু আধুনিকীকৰণৰ বাবে তলত দিয়া বিকল্পসমূহৰ যোগেদি এই মূলধন পৰৱতী 40,00,000 টকালৈ বৃদ্ধি কৰিব খুজিছে :

A Ltd. Company has equity share capital of ₹ 50,00,000 consisting of 50000 equity share of ₹ 100 each. It wishes to raise further ₹ 40,00,000 for expansion cum modernization of its plans with the following alternatives :

(i) 100% সমাংশ অংশপত্ৰ

100% equity share

(Continued)

(ii) 50% সমাংশ অংশপত্ৰত প্ৰতিটোত 100 টকাকৈ আৰু বাকী 8% ঋণ

50% in equity share of ₹ 100 each and the balance in 8% debt

(iii) 30% সমাংশ অংশপত্ৰ প্ৰতিটোত 100 টকাকৈ আৰু বাকী বছৰি 9% সুতৰ হাৰত দীৰ্ঘম্যাদী ঋণৰ যোগেদি

30% in equity share of ₹ 100 each and the balance through long-term borrowing @ 9% interest p.a.

(iv) 50% সমাংশ অংশপত্ৰ প্ৰতিটো 100 টকাকৈ আৰু বাকী অংশ 5% অগ্ৰাধিকাৰ অংশপত্ৰ

50% in equity share of ₹ 100 each and the balance through preference share with 5% dividend

কোম্পানীৰ আকাংক্ষিত আয় সুত আৰু কৰ কৰ্তনৰ আগত 20,00,000 টকা। কৰপৰেট কৰ 50%.

The company's expected earnings before interest and tax will be ₹ 20,00,000. The corporate tax rate is 50%.

তুমি প্ৰতিটো অংশৰ আয় (EPS) আৰু বিত্তীয় লাভালাভৰ মাত্ৰা (DFL) নিৰ্ণয় কৰা আৰু মতামত দিয়া। 12

You are required to determine the Earnings Per Share (EPS) and Degree of Financial Leverage (DFL), and comment.

(Turn Over)

6. (a) Modigliani-Miller লভ্যাংশৰ অপ্ৰাসংগিক ধাৰণা পদ্ধতিৰ আলোচনা কৰা। এই তত্ত্বটোৰ মুখ্য সমালোচনাসমূহ কি কি? 4+8=12

Discuss the Modigliani-Miller approach of irrelevance concept of dividends. What are the major criticisms of this theory?

অথবা / Or

(b) সুস্থিৰ লাভাংশ নীতিটো ব্যাখ্যা কৰা। সুস্থিৰ লাভাংশৰ প্ৰয়োজনীয়তা কি? 6+6=12

Explain stable dividend policy. What is the significance of stability of dividend?

(2023 বৰ্ষৰ শিক্ষাৰ্থীৰ বাবে 20 মূল্যাংকৰ অতিৰিক্ত প্ৰশ্ন)

(Additional Questions, 20 marks for 2023 Batch)

7. তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ দিয়া (যি কোনো দুটা) : 10×2=20

Answer the following questions (any *two*) :

(a) বিত্তীয় পৰিচালকৰ ভূমিকা আলোচনা কৰা।

Discuss the role of financial manager.

(b) মূলধন বাজেটৰ পদ্ধতি সম্পৰ্কে ব্যাখ্যা কৰা।

Explain the procedure of capital budgeting.

(c) কাৰ্যকৰী মূলধনৰ প্ৰয়োজনীয়তাৰ বিত্তীয় উৎসসমূহ ব্যাখ্যা কৰা।

Explain the sources of financial working capital requirements.

Paper : MINMKT1

(Marketing Management)

1. (a) শুদ্ধ নে অশুদ্ধ লিখা : 1×3=3

Write True or False :

(i) মূল্য হৈছে বিক্ৰী হোৱা সামগ্ৰীৰ খৰচ।

Prices are the cost of products sold.

(ii) উৎপাদন জীৱন চক্ৰ হৈছে মূল্য নিৰ্ধাৰণ সিদ্ধান্তৰ এটা অভ্যন্তৰীণ কাৰক।

Product life cycle is an internal factor of pricing decision.

(iii) সুবিধাজনক সামগ্ৰী হৈছে অস্থায়ী সামগ্ৰী।

Convenience goods are non-durable goods.

(b) খালী ঠাই পূৰ কৰা : 1×3=3

Fill in the blanks :

(i) _____ ধৰণৰ বণিক মধ্যভোগী আছে।

There are _____ types of merchant middle men.

(ii) বিক্ৰী প্ৰচাৰৰ উৎসাহ _____ কালীন ব্যৱস্থা।

Sales promotion incentives are _____ term measures.

(iii) ভাড়া ক্ৰয় হৈছে _____ ব্যৱসায়ৰ এক প্ৰকাৰ।

Hire purchase is a type of _____ business.

2. চমু টোকা লিখা (যি কোনো দুটা) : 4×2=8

Write short notes on (any *two*) :

(a) উন্নত লেবেলৰ আৱশ্যকতা

Essential of a good label

(b) ব্যৱসায় চিহ্ন বনাম ব্ৰেণ্ড

Trademark vs. Brand

(c) বিক্ৰী-পৰৱৰ্তী সেৱাৰ লক্ষ্যসমূহ

Objectives of after-sales service

3. (a) বিপণনৰ প্ৰকৃতি উল্লেখ কৰা। বিপণনে কেনেকৈ মানুহৰ প্ৰয়োজন পূৰণ কৰে? 11

State the nature of marketing. How does marketing satisfy the wants of people?

অথবা / Or

(b) "বিপণনৰ পৰিসৰ কেৱল গ্ৰাহকক দ্ৰব্য বিক্ৰী কৰাৰ মাজতেই সীমাবদ্ধ নহয়, ই অনেক বিস্তৃত।" তুমি এই বক্তব্যৰ সৈতে একমত নে? মন্তব্য কৰা।

"The scope of marketing is not just confined to the sale of product to the customers but is much wider." Do you agree with this statement? Comment.

4. (a) "উপভোক্তা ব্যৱহাৰক প্ৰায়ে সংস্কৃতি আৰু সমাজৰ প্ৰতিফলন বুলি কোৱা হয়।" সাংস্কৃতিক আৰু সামাজিক কাৰকৰ স্থায়ী আৰু হ্ৰাস পোৱা প্ৰভাৱ দুয়োটাকে প্ৰতিফলিত কৰি এই বক্তব্যটো সমালোচনাত্মকভাৱে পৰীক্ষা কৰা। 11

"Consumer behaviour is often said to be a reflection of culture and society." Critically examine this statement, highlighting both the enduring and diminishing effects of cultural and social factors.

অথবা / Or

(b) বজাৰ খণ্ডিতকৰণ কি? আধুনিক বজাৰত ইয়াৰ আধাৰ, গুৰুত্ব আৰু সীমাবদ্ধতা সম্পৰ্কে আলোচনা কৰা। 3+8=11

What is market segmentation? Discuss its bases, importance and limitations in modern marketing.

5. (a) পেকেজিঙৰ সংজ্ঞা দিয়া। সমাজৰ বিভিন্ন গোটৰ লোকসকলৰ বাবে পেকেজিঙৰ সুবিধাসমূহ ব্যাখ্যা কৰা। 12

Define packaging. Explain the advantages of packaging to various groups of people.

অথবা / Or

(b) পেকেজিঙক আকৰ্ষণীয় আৰু কাৰ্যকৰী কৰিবলৈ কি কি বিভিন্ন কাৰকসমূহৰ প্ৰতি সাৱধানতা অৱলম্বন কৰিব লাগে?

What are the various factors that need to be taken care of in order to make packaging attractive and efficient?

6. *(a)* ভৌতিক বিতৰণৰ ভূমিকা আলোচনা কৰা। ভৌতিক বিতৰণ প্ৰণালীৰ কাৰ্যক্ষমতা কেনেকৈ উন্নত কৰিব পাৰি? 6+6=12

Discuss the role of physical distribution. How can one improve the efficiency of physical distribution system?

অথবা / Or

(b) বিতৰণৰ প্ৰণালী নিৰ্বাচনত প্ৰভাৱ পেলোৱা পৰিৱেশগত কাৰকসমূহৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা। 12

Discuss the environmental factors affecting the selection of channel of distribution.

(2023 বৰ্ষৰ শিক্ষাৰ্থীৰ বাবে 20 মূল্যাংকৰ অতিৰিক্ত প্ৰশ্ন)

(Additional Questions, 20 marks for 2023 Batch)

7. তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ দিয়া (যি কোনো দুটা) : 10×2=20

Answer the following questions (any *two*) :

(a) "বৰ্তমান সময়ৰ বজাৰকৰণ গ্ৰাহক-কেন্দ্ৰিক।" উক্তিটো ব্যাখ্যা কৰা।

"The present-day marketing is consumer-oriented." Explain this statement.

(b) পণ্যৰ মূল্য নিৰ্ধাৰণৰ উদ্দেশ্যসমূহ উল্লেখ কৰা।

State the objectives behind pricing of a product.

(c) প্ৰচাৰ মিশ্ৰণক প্ৰভাৱিত কৰা বিভিন্ন কাৰকসমূহ ব্যাখ্যা কৰা।

Explain the various factors that influence the promotion mix.

Paper : MINHRM1

(Human Resource Management)

1. *(a)* তলত দিয়া উক্তিসমূহ শুদ্ধ নে অশুদ্ধ লিখা : 1×3=3

State whether the following statements are True or False :

(i) মানৱ সম্পদ পৰিচালনা সংগঠনত এটা শুদ্ধ মানৱ সম্পৰ্ক বৰ্তাই ৰখা।

Human resource management is responsible for maintaining good human relations in the organization.

(ii) বাছনিৰ ক্ষেত্ৰত কৰ্মীৰ নিয়োগেৰে সমাপ্ত হয়।

The selection procedure ends with the placement of a worker on the job.

(iii) পদোন্নতি মানে ৰেংক হ্ৰাস পোৱা আৰু পদচ্যুতি হৈছে ৰেংক বৃদ্ধি।

Promotion means decrease in rank and demotion means increase in rank.

(b) উপযুক্ত শব্দৰে খালী ঠাই পূৰ কৰা : 1×3=3

Fill in the blanks with appropriate words :

(i) HRM সংগঠনত ____ সৈতে সম্পৰ্কিত।

HRM is concerned with the ____ in the organization.

(ii) পৰীক্ষা প্ৰাৰ্থীৰ _____ বাবে প্ৰয়োগ কৰা হয়।

Tests are used for the purpose of _____ of candidates.

(iii) অকাৰ্যকৰণ সংক্ৰান্ত মূল্যাংকন নিখুঁত আৰু _____ পক্ষপাতৰ পৰা মুক্ত।

No performance appraisal system can be perfect and free from _____ biases.

2. চমু টোকা লিখা (যি কোনো দুটা) : 4×2=8

Write short notes on (any *two*) :

(a) স্বেচ্ছামূলক অৱসৰ

VRS

(b) পৰীক্ষা আৰু সাক্ষাৎকাৰ

Test and Interview

(c) কৰ্ম বিশ্লেষণ

Job analysis

3. (a) মানৱ সম্পদ ব্যৱস্থাপনা (HRM)ৰ উদ্দেশ্য আৰু কাৰ্যাৱলী ব্যাখ্যা কৰা। 11

Explain the objectives and functions of HRM.

অথবা / Or

(b) এটা সংগঠনত মানৱ সম্পদ তথ্য ব্যৱস্থা (HRIS)ৰ গুৰুত্ব আৰু প্ৰয়োগ সম্পৰ্কে আলোচনা কৰা।

Describe the importance and application of HRIS in any organization.

4. (a) মকৰলৰ বিভিন্ন উৎসসমূহ কি কি? প্ৰতিটো উৎসৰ সুবিধা আৰু অসুবিধাসমূহ ব্যাখ্যা কৰা। 7+4=11

What are the different sources of recruitment? Explain each source by giving its merits and demerits.

অথবা / Or

(b) বাছনি কি? আধুনিক প্ৰতিষ্ঠানত বাছনিৰ প্ৰক্ৰিয়াসমূহ আলোচনা কৰা। 3+8=11

What is selection? Discuss the process of employee selection in a modern organization.

5. (a) কৰ্মচাৰীৰ প্ৰশিক্ষণৰ উদ্দেশ্য আৰু গুৰুত্বসমূহ বৰ্ণনা কৰা। 12

What are the objectives and significance of employee training?

অথবা / Or

(b) কেৰিয়াৰ বিকাশ বুলিলে কি বুজা? কেৰিয়াৰ বিকাশৰ সৈতে জড়িত বিভিন্ন স্তৰসমূহ ব্যাখ্যা কৰা। 4+8=12

What do you mean by career development? Explain the various steps involved in career development process.

6. (a) সাম্প্ৰতিক কৰ্মচাৰীসকলক প্ৰদান কৰা বিভিন্ন বিত্তীয় আৰু অনা-বিত্তীয় পুৰস্কাৰসমূহ আলোচনা কৰা। 12

Discuss the various financial and non-financial rewards in motivating modern employees.

অথবা / Or

(b) দক্ষতা মূল্যায়নৰ বিভিন্ন বাধাসমূহ কি কি?

What are the barriers to performance evaluation?

(2023 বৰ্ষৰ শিক্ষাৰ্থীৰ বাবে 20 মূল্যাংকৰ অতিৰিক্ত প্ৰশ্ন)

(Additional Questions, 20 marks for 2023 Batch)

7. তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ দিয়া (যি কোনো দুটা) : 10×2=20

Answer the following questions (any *two*) :

(a) অভিযোগ বুলিলে কি বুজা? এটা সংগঠনত কৰ্মচাৰীৰ অভিযোগৰ যি কোনো চাৰিটা সাধাৰণ কাৰণ আলোচনা কৰা। 4+6=10

What do you mean by grievance? Discuss any four common causes of employee grievances in an organization.

(b) ভাৰতীয় উদ্যোগসমূহত এক ফলপ্ৰসূ অভিযোগ মোকাবিলা প্ৰক্ৰিয়াৰ অত্যাৱশ্যকীয় পদক্ষেপসমূহ ব্যাখ্যা কৰা। 10

Explain the essential steps of an effective grievance handling procedure in Indian industries.

(c) অভিযোগ নিষ্পত্তি প্ৰণালীক অধিক ফলপ্ৰসূ কৰি তোলাত ব্যৱস্থাপকসকলৰ ভূমিকা আলোচনা কৰা। 10

Discuss the role of managers in grievance redressal system more effective.

Paper : MINBNI1

(Indian Banking System)

1. তলত দিয়াবোৰ শুদ্ধ নে অশুদ্ধ লিখা : 1×4=4

Write whether True or False of the following :

(a) সহযোগী বেংকিং পদ্ধতিত এটা বেংকে আন এটা বেংকক ভিন্ন স্থানত সেৱা প্ৰদান কৰে।

Correspondent banking involves one bank providing services to another bank in different locations.

(b) 'বেংক-বীমা'ৰ অৰ্থ হ'ল বেংকে বীমা সামগ্ৰী বিক্ৰী কৰা।

'Bancassurance' refers to banks selling insurance products.

(c) 'ব্ৰিজ ঋণ' এটা দীৰ্ঘম্যাদী অৰ্থ সংগ্ৰহৰ উৎস।

A 'bridge loan' is a long-term source of finance.

(d) 'ফেক্টৰিং' হৈছে এটা প্ৰত্যাৰ্বতনৰ পদ্ধতি য'ত বেংকে অচল সম্পত্তিৰ বিপৰীতে ঋণ প্ৰদান কৰে।

'Factoring' is a method of repayment where banks lend against immovable properties.

2. তলত দিয়া যি কোনো চাৰিটাৰ ওপৰত চমু টোকা লিখা : 4×4=16

Write short notes on any *four* of the following :

(a) তালিকাভুক্ত বেংক

Scheduled bank

(b) বেংক ডিজিটেলাইজেশন

Bank digitalization

(c) সাৰ্বজনীন বেংকিং

Universal banking

(d) মিউচুৱেল ফাণ্ড

Mutual funds

(e) চৰকাৰী বেংকৰ সুবিধাসমূহ

Advantages of public sector banks

(f) এ. টি. এম.

ATM

3. (a) বেংকিঙৰ সংজ্ঞা দিয়া। বেংকৰ সাধাৰণ উপযোগিতা সেৱাসমূহৰ বিষয়ে ব্যাখ্যা কৰা। 3+7=10

Define banking. Explain the general utility services of bank.

অথবা / Or

(b) বেংকৰ শ্ৰেণীবিভাজন উপযুক্ত উদাহৰণসহ আলোচনা কৰা। 10

Discuss the classifications of banks with examples.

4. (a) শাখা বেংকিং পদ্ধতিৰ সুবিধা আৰু অসুবিধাসমূহ আলোচনা কৰা। 10

Discuss the advantages and disadvantages of branch banking system.

অথবা / Or

(b) খুচুৰা বেংকিং কি? খুচুৰা বেংকিঙৰ বৈশিষ্ট্যসমূহ আলোচনা কৰা। 3+7=10

What is retail banking? Discuss the features of retail banking.

5. (a) ভাৰতত চৰকাৰী বেংকৰ বেচৰকাৰীকৰণৰ সুবিধা আৰু অসুবিধাসমূহ আলোচনা কৰা। 10

Discuss the advantages and disadvantages of privatization of public sector banks.

অথবা / Or

(b) চৰকাৰী আৰু বেচৰকাৰী বেংকসমূহৰ মাজৰ পাৰ্থক্যসমূহ লিখা।

Distinguish between public sector banks and private sector banks.

6. (a) ভাৰতীয় বেংকে ব্যৱহাৰ কৰা বিভিন্ন 'থাৰ্ড পাৰ্টি প্ৰডাক্টসমূহ'ৰ বিষয়ে ব্যাখ্যা কৰা। 10

Explain the different types of 'third-party products' that Indian banks deal with.

অথবা / Or

(b) ইণ্টাৰনেট বেংকিঙৰ সুবিধা আৰু সীমাবদ্ধতাসমূহ আলোচনা কৰা।

Discuss the advantages and limitations of Internet Banking.

(2023 বৰ্ষৰ শিক্ষাৰ্থীৰ বাবে 20 মূল্যাংকৰ অতিৰিক্ত প্ৰশ্ন)

(**Additional Questions, 20 marks for 2023 Batch**)

7. তলত দিয়াবোৰ ব্যাখ্যা কৰা : 10×2=20

Explain the following :

(a) বাণিজ্যিক বেংক বনাম কেন্দ্ৰীয় বেংক

Commercial Bank vs. Central Bank

(b) শাখা বেংকিং বনাম গোট বেংকিং

Branch banking vs. Unit banking

★★★